

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: **DUMINEC'A.**

542

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austró-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienn
eam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“
Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Cu inceputulu a nulu 1889 deschidemu abonamentu nou la „Biseric'a si Scól'a.“

Rugàm pre toti domnii abonenti de pana acuma, cari dorescu a avé fóia nóstra si pe viitoriu, se binevoiesca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARI'A:

PE UNU ANU 5 fl. — cr.
„ 1/2 „ 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMANI'A SI STRAINETATE:

PE UNU ANU 14 franci.
„ 1/2 „ 7 fr.

Sprijinulu morahu si materialu, de care pana acuma s'a bucuratu fóia nóstra, ne indreptatiesce a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratisiati de aseminea simpathii calduróse precum si de buna-vointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

In diu'a anului nou 1889.

Unu viitoriu mai bunu ne ascépta!

Mergemu incetu in mersulu nostru culturalu; dar unu ochiu ageru, staruim a crede, ca póte observá in mersulu nostru o pornire, carea dilnicu vadesce mai multa gandire si lucrare cu *trainicia*, mai multa viétia si in urmare mai multa garantia pentru ánu viitoriu mai bunu.

In viéti'a publica si prin viéti'a publica florei'a lucrárii nu este indreptata intru atât'a pentru *actualitate*, pre cât este atientita asupra *viitoriului*. De aceea adeveratulu muncitoriu in ale vietii publice nu

cauta *succese momentane*; ci privirea lui este in dreptata a lucrá si a produce prin activitatea s'a fapte, a caror valóre *se-se véda, si se-se semta preste sute de ani inainte.*

Esaminandu din acestu punctu de vedere, dupa noi unicu indreptatitu si decidietoriu in viéti'a publica, — activitatea nóstra pre terenulu vietii bisericesci-constitucionale din anulu espiratu, speràm ca nu gresimu, daca repetimu, ca ochiulu ageru póte in multe se observe o pornire, carea dilnicu vadesce *mai multa trainicia, mai multa viétia pentru viitoriu prin presente si prin viéti'a actuala.*

Acést'a este rezultatulu bilantiului, cu care ne despartimu de anulu trecut.

In anulu 1888 biseric'a ortodocsa din provinci'a nóstra metropolitana s'a intrunitu in congresu. Maturulu corpu a resolvitu in congresulu din anulu trecut agendele curente, avisate de legea organica la competenti'a s'a; ér cu privire la viitoriu in regulamentulu pentru procederea la alegerea de protopresviteri a resolvitu o insemnata cestiune de organizare, — enunciandu principiile si modulu, dupa care au se concurga factorii indreptatiti la instituirea acestoru dignitari bisericesci, chiamati a conduce si controlá mersulu vietii si activitáti bisericesci-constitucionale din parochiele si protopresviteratele Metropoliei nóstre nationale.

Prin acestu regulamentu congresulu din anulu 1888 a resolvitu in parte, si anume in ceea ce privese instituirea protopresviterilor, — cestiunea *apelabilitatii* afacerilor de natura administrativa dela consistoriele eparchiali la consistoriulu metropolitanu. Si noi, — cari in decursulu anului 1887, pre cand adeca in colónele acestei foi am tractatu cestiunea apelabilitatii din punctulu de vedere generalu canonicu si din punctulu de vedere alu principiiloru de dreptu depuse in statutulu organicu — *hubiti si reu judecati am fost din o parte* — avem satisfacerea, ca maturulu corpu ne-a datu dreptate, cand a enunCIATU, ca la alegerea de protopresviteru *in materia*

forulu si instanti'a ultima este consistoriulu eparchialu, ér consistoriulu metropolitanu cá forulu supremu administrativu si judecatorescu, judeca, si se pronuncia, la cererea factoriloru indreptatiti numai *asupra formei*, si anume in acele casuri, in cari nu s'aru fi observatu formele proceduri.

Vorbindu de congresulu din 1888, — si asemanandu acestu congresu cu celu din 1886, — ale carui lucrări ne sunt inca la toti próspete in memoria, aflámu o mare deosebire intre aceste doue congrese.

La anulu 1886 s'a intrunitu congresulu nostru nationalu sub pressiunea unoru mari nedumeriri, produse prin o multime de vorbe, latite prin graiu si scrisóre facia de organulu esecutivu alu Metropoliei. Sub acésta pressiune congresulu s'a ocupatu multa a cautá si a-se convinge, daca este cev'a adevèru, seau nu, din multele vorbe latite. Si maturulu corpu a pipaitu, a vediutu, si s'a convinsu, — ca nimicu adevèru nu a fost din tóta marea de vorbe, vorbite la adres'a organulu esecutivu alu Metropoliei nóstre nationale.

Ómenii, cari vorbisera la 1886, au vorbitu multa si la 1888 chiar inainte de intrunirea congresului. De asta data inse nedumeriri nu au mai putatu provocá acestu soi de vorbe; si congresulu si-a urmatu lucrările cu demnitatea, ce caracteriséza pre maturulu corpu alu bisericei nóstre nationale.

Am amintitu aici faptulu acest'a, pentru ca in trensulu vedemu o pornire cu mai multa trainicia in gandirile si actiunile nóstre.

* * *

Unu altu faptu memorabilu pentru istori'a si desvoltarea bisericei nóstre este incorporarea unui numeru de vre o 4000 de romani, fosti pana aci sub ierarchi'a serbéscá — la biseric'a nóstra romana.

Cestiunea despartirei ierarchice a unui insemnatu numeru de romani din comunele asia numite mesteceate, romasi sub ierarchi'a serbéscá, — devenise in timpulu din urma o cestiune, ce pareá, ca multa vreme nu va poté primí o buna solutiune. Prin incorporarea fratiloru nostri romani din Mehal'a si Satu-Chinezu la ierarchi'a romana — anulu 1888 a facutu multa lumina. Ér acésta lumina ne da garanti'a, — ca manuandu bine mijlócele, pre cari ni-le da legea, in curend vom devení biruitori asupra taturor greutátiloru, si cestiunea se va resolví dupa dreptate si ecuitate si in consonantia cu dorintiele fratiloru nostri romani, pre cari ii-privesce.

Cá unu bunu inceputu seversitu in servitiulu caritátii crestine si intru ridicarea sentiului de pietate ne lasa anulu 1888 si faptulu, ca biseric'a cu averea ei a venitu in anulu acest'a in ajutoriulu credintiosiloru persecutati de sórte, — cumperandu adeca atát unele comune bisericesci, cât si unele fonduri diecesane pamenturi de ale credintiosiloru nostri, si facendu-le posibilu, cá se-le folosésca mai departe,

si se-le póta rescumperá dupa vreme in conditiuni favorabile pentru cá astfelu, si pre acésta cale, avutulu parintiloru nostri se nu trecá in mani stréine.

Ne mai lasa apoi anulu 1888 o frumósa suvenire in specialu noue celoru din eparchi'a Aradului in faptulu ca din incidentulu jubilenului de 40 de ani alu gloriósei domnii a Maiestátii Sale, augustului nostru Imperatu si Rege Apostolicu, Franciscu Iosif Antaiulu, si spre a perená pentru tóta timpurile in sinulu bisericei si poporului nostru gloriosulu nume alu Maiestátii Sale, — consistoriulu eparchialu aradanu a initiatu infiintierea unui gimnasiu diecesanu; pentru completarea si intarirea instituteloru si asiediamintelorú nóstre de cultura. Este o *necessitate devenita urgentissima in desvoltarea nóstra culturale* infiintierea unui gimnasiu diecesanu; si astadi avem puternice motive a dechiará, ca realisarea cât mai grabnica a acestui institutu de cultura depinde numai dela *insufletirea*, cu carea clerulu si poporulu diecesanu va respunde la apelulu consistoriului nostru prin contribuiuri benevole si in genere prin sprijinulu, pre carele lu-merita acestu institutu de cultura, si-lu reclama dela fiecare din noi.

* * *

Cele amintite pana aci, si altele multe de acésta natura, seversite in biserica in decursulu anulúi trecutú au formatu in noi convingerea, ca desi mergem incét in mersulu nostru spre desvoltare; dar intrámu totu mai multa pre terenulu faptelorú. Si cine are la activ'a s'a fapte, are viétia, are viitoriu.

Sunt lucruri de valóre istorica faptele amintite, si staruimu a creda, unu cascigu pentru biserica si poporu. Noi ne intrunim regulatu in sínódele eparchiale si in congresu. Desbatemu, si tractámu aici in armonia fratiésca si dragoste evangelica cestiunile mari, cari ne preocupa, — in timpu ce daca ne uitámu in apropiarea nóstra imediata, vedemu, ca biseric'a sora serbéscá, odinióra fosta stepana si preste destinele nóstre abia se póte intruní in congresu; ér daca se intrunesc, se intrunesc numai in present'i'a unui comisariu guvernialu, — si are a luptá cu multe alte neajunsuri, ér starea interna a acestei biserice foile o descriu in colori fórtè negre.

Meritu mare au deci barbatii, cari conducu destinele bisericei nóstre atát cu privire la modulú, cum biseric'a si-indeplinesce agendele prin sínódele eparchiale si prin congresulu nationalu, — cât si cu privire la modulú, cum lucréza pentru infiintierea si intarirea instituteloru de cultura, la ajutorarea poporului prin operatiuni economice in favorulu lui, — precum si in ceea ce privesce staruinti'a de a aduná la sinulu si sub scutul bisericei mame pre toti credintiosii de nationalitate romana, romasi dupa despartire sub ierarchi'a serbéscá.

Si daca am accentuatu cá unu faptu de unu bunu auguru incorporarea celoru 4000 de romani din Mehal'a si Satu-Chinezu la ierarchi'a romana, — o am

facutu nu numai pentru ca ne este scumpu si pretiuitu, este unu capitalu pentu noi fiecare sufletu romanu; ci o intonamu si pentru ca prin sententi'a Curiei adusa in cestiunea Satului-Chinezu s'a pusu basa la o buna solutiune prin procesu a incorporarii tuturor romanilor din comunele mestecate.

Si acést'a este unu mare cascigu!

* * *

Am vorbitu pana aci despre cele bune, pre cari ni-le a lasatu anulu 1888. Ne ceremu scusele, daca siliti suntem a aminti cu acésta ocaziune si unu faptu regretabilu:

De ani aprópe 200 incóce viéti'a si desvoltarea poporului romanu din acésta tíera a fost mai fara intrerumpere conturbata prin cestiunea odiósa a trecerii dela o confessiune la alta.

In punctulu acést'a program'a nóstra este cunoscuta. Noi cei de confessiunea ortodoxa orientala nu voimu se facem cuceriri.

Si nu esista casu, cá vre unu preotu de ai nostri se fi intratu vre odata in parochi'a vre unui preotu greco-catolicu — spre a-i conturbá pacea religionara. Dorimu, si staruimu, cá fiecare omu se traiésca in convingerea s'a religiósa; si daca din cand in cand s'a intemplat, cá altii se nu gandésca cá si noi, — si-se luere la conturbarea pácii religionarie dintre doue biserici surore, — anulu trecut a venitu la róndulu seu, si prin casulu concretu dela Ohab'a lunga a venitu si a facutu lumina asupra mijóceloru, cari se folosescu din alta parte intru inmultirea credintiosiloru. Am semnalatu faptul la timpulu seu, si am invocatu asupra-i judecat'a si ajutoriulu natiunei. Vom vedé cele ce vor urmá, pana atunci se fim in acceptare.

Unu bine sperámu, ca s'a facutu si in acésta regretabila cestiune prin lumin'a, ce o lasa asupra-i anulu 1888.

Dar astadi intrámu in unu anu nou, si numai Ddiu bunulu scie, prin câte lupte vomu avé se trecemu in decursulu lui.

Sunt in man'a lui Ddiu intemplările si ceea ce vom avé a petrece in anulu acést'a. Noi nu le putem scí. Totu ceea ce scimu, si ceea ce ne da taria si curagiu este, ca vomu lucrá, si respective vom continuá pre calea, pre carea am pornitu. Ne vom inregimentá in servitiulu fapteloru. Si cine are fapte, are viétia, are viitoriu. pentru ca prin fapte, si numai prin fapte se regeneréza, se ridica, si se intaresen popórele.

Porniti la lucru si staruindu in o lucrare cât mai intensiva si mai spornica pre tóte terenele vietii poporului nostru, repetimu: unu viitoriu mai bunu ne ascépta si pre noi!

Si in acésta basata sperantia traimu, si vomu traí. Si in acésta sperantia dicem astadi publicului nostru si intregu neamului romanescu:

Anu nou fericitu!

Santirea bisericei din Chisindi'a.

Care romanu cu sentiu curatu este se nu se bucure vediendu cá se sporescu asiedimenturile de cultura ale poporului romanu? care crestinu vlaviosu este, care se nu sentia in peptulu seu mangaiere si veselia vediendu cá se radica undeva locasiu santu, cas'a lui Ddiu pe pamentu, unde crestini se se adune spre a laudá pre Ddiu, spre a-se mangaiá in necazuri si din care se-se latiésca intre ómeni lumin'a cea adeverata, cultur'a binefacetória, moralitatea si sentiulu de pietate?

In tíer'a nóstra, precum scimu, poporulu romanu gr. orientalu e celu mai seracu de fonduri si fundatiuni, fara averi mari comune, cu putieni barbati in stare buna; proprietarii dominieloru suntu de alte confessiuni, la diregatoriile publice chiar suntu aplicati mai totu barbati, cari nu suntu de religiunea nóstra: cu tóte acestea pre terenulu culturalu facemu pasi neasteptati inainte; credintiosii nostrii par'ca emuléza a radicá scoli si biserici care de care mai pompóse, mai solide; cu tóta seraci'a materiala ce caracteriséza bisericea nóstra, vedemu cá pe terenulu bisericescu-scolariu inaintámu binisioru adese-ori putem ceti in diurnale, cá s'au santitu nndev'a biserica ori scóla nóua par' cá insusi Domnulu poteriloru se bucura de noi, cáci numai Elu e, carele ne imbarbata si cu man'a sa cea tare si cu bratiulu Seu celu inaltu ni stá intr'ajutoriu. „Inzadar ne-amu ostaní de n'ar zidí Domnulu cas'a Sionului.“ Domnulu Poteriloru este, carele ne ajuta noue. Celu-ce face dreptate celoru apesati, Celu-ce dá pane celoru flamandi, Domnulu desléga pre cei fercati in obedi, dá orbiloru vedere, indrépta pre cei rateciti, iubesc pre cei drepti si pierde calea celoru fara-de-lege.“

Parochianii nostrii din Chisindi'a in tractulu Buteniloru vediendu cá bisericea cea vechia slabesce, zidurile ei crépa prin mai multe locuri deci, amenintia cu ruinare, in deplina contielegere se sfatuiru se vendia o parte din padurea comunala si pe pretiulu ei se radice o nóua biserica.

Inaintara deci rogare catra congregatiunea cotta si acést'a aplacidá rogarea. Chisindanii capetara din lemnele padurei siese mii si optu-sute florini, legara contractu cu architectulu Slavitssek din Aradu; la o septemana dnpa Rusaliile a. c. se apucara de lucru; timpulu secetosu de asta-véra li favorí, cea mai mare parte a materialului s'a folositu din paratii cei vechi si in loculu edificiului vechiu se radica o biserica marétiá, asiu potea dice: maiestatica, dupa tóte regulele architectonice moderne, cu parati solidi, acoperisiulu de tinichea, turnulu provediutu cu parafulgeru, zugravitur'a corespondiatória, pardositur'a din cementu, ingraditur'a juru-imprejuru frumósa si tare, cu unu cuventu acésta biserica radicata pe o colina nalta din mijloculu comunei ni rechiamu in memoria Sionulu din Ierusalimu si poporulu cu micu cu mare asteptá sosirea dilei, in carea se-se deschidia

usile ei spre jertfa de rugatiune, cá se se inchine intr'ens'a Domnului Ddieu, carele l'a invrednicitu de acésta bucuria.

Pe diu'a de 20 l. c. la Stulu Ignatu s'a pusu terminulu santirei, ceea-ce s'a si seversitu cu pompa cuvenita.

Prea-Santi'a S'a Parintele Episcopu diecesanu nepotendu-se presentá, a concrediutu conducerea santirei parintelui protopopu tractualu Constantinu Gurbanu, carele asistatu de parintii preoti; Michailu Suciú si Ioanu Gurbanu din Buteni, Lazaru Oprea din Vasóia, Teodoru Rada din Pausieni, Atanasiu Bradeanu din locu, Zacharia Milianu din Dezna si Augustinu Mihulinu din Govojdia dimpreuna cu parintele protodiaconu si secretariu consistorialu Ignatiu Papu au indeplinitu actulu santirei, la carea s'au presentatu poporulu cu micu cu mare si alti crestini evlaviosi din comenele invecinate in cátu nu incapeau in spacios'a zidire. Cantarile rituali le-a esecutatu chorulu plugariloru din Buteni sub conducerea clericulu absolutu Dimitrie Muscanu si a invetiatorulu Georgiu Popoviciu; — cu antái'a-data a cantatu acuma chorulu acest'a si merita tóta land'a. Caventarea festiva a tienut'o parintele protopopu zugravindu cerintiele biserice si invetiandu poporulu ca se cunoasca scopulu si folosulu biserice, apostrofandu la fine pre cei cari s'au ostanitu pentru radicarea acestui Sionu.

Intregulu actu s'a inceputu cu santirea apei, a urmatu incungurarea, apoi doue rogatiuni din genuunchi, liturgi'a, la capetulu carei'a apoi stropirea poporulu. In urm'a tuturoru s'au facutu pomenirea mortiloru, pentru cari cea mai mare parte a poporeniloru au adusu jertfe si prinóse intru iertarea peccatorulu iabitorulu sei reposati. — Potu dice: raru mi s'a datu in viétia a luá parte la o serbatóre atátu de evlavioasa, marétia si edificatória. Intregu poporulu se vedea miscatu, inaltiatu de bucuria si petrunsu de santientia si nu me indoiescu cá toti lauda si pramar-scu pre Ddieu pentru acestu daru ce ni-a datu noua ómeniloru.

Parintele preotu din locu a pofritu la més'a sa pre toti preotii, invetiatorii si alti inteligenti presenti éra poporeni singuratici au pofritu le densii pre plugarii veniti din comunele vecine si de catra'nséra ne'ndepartaram din comuna ducendu cu noi cele mai evlavioase impressiuni.

Si pe acésta cale luandu-ni remasu bunu dela bravii Chisindani li multiamimu de bun'a primire si li dicemu: „Laudati pre Domnulu in muntele celu santu alu lui; cantati numelu lui cá-ci e bunu, cá-ci in vécu e indurarea Lui.“ †.

Ratiociniulu

comitetulu parochialu din Socodoru despre activitatea s'a din anulu 1888.

Dlu invetiatoriu si presiedinte alu comitetulu parochialu din Socodoru *Simeon Paguba* — prin o

corespondentia, pre carea ni-o tramise septeman'a trecuta, — ne aréta, ca intrunindu-se in siedintia comitetulu nostru parochialu din numit'a comuna, si facendu o privire asupra activitátii sale din anulu trecutu, — a constatatú urmatórele:

1. Spre a-se poté tiené cimiteriulu bisericescu in ordine si in curatienia, in decursulu anulu trecutu comitetulu parochialu a dispusu a-se ingradí cu gardu corespondietoriu, ér o parte din cimiteriu s'a separatú pentru cá se servésca de scóla de pomi.

2. In decursulu ferieloru tóte 3 edificiele scolare s'au reparatu, si s'au adusu in stare corespondietoria.

3. S'au dispusu si ingrijitu a-se asigurá preten-siunile bisericei facia de credintiosi.

4. Din capitalulu bisericei o suma de 400 fl. v. a. s'a depusu spre fructificare in cass'a de pasturare.

5. S'a cumperatu pre seam'a bisericei o cassa de feru-Werthaimiana.

6. S'au regulatu, si adusu in ordine socotile cultulu.

Luandu actu despre acestu ratiociniu in colónele foi nóstre, — constatám cu placere, ca comitetulu nostru parochialu din Socodoru prin activitatea depusa in decursulu anulu trecutu in servitiulu bisericei, — si-a implinitu conscientiosu detorinti'a. Comun'a nóstra bisericesca din Socodoru este o comuna frumósa si puternica in comitatulu Aradulu. Parochi'a are in fruntea s'a 3 preoti si 3 invetiatori, ér in poporu avem multi fruntasi, cari grupati fiend toti in jurulu biserice si scóleloru nóstre de acolo, sperámú, ca voru poté lucrá multu pentru inaintarea biserice si poporulu nostru de acolo.

Ddieu se-le ajute fratiloru nostri din Socodoru, cá fiecare ratiociniu anualu urmatoriu se fia mai bogatu in fapte si mai manosu in fructele sale facia de biserica si poporu!

O suvenire din anulu 1888.

(Meditatiune.)

Foculu de pe vetra piraindu infrunta cerbiecia ghiatiosulu de crivetiu. Pre afara ti-se pare cá vedi unu tablou de tundra, cá-ci nici paserile nu se mai incumeta a ciripí. — Numai chiliea cea caldútia ti-oferesce unu picutiú de locu distragatoriu!

Ca si caletoriu pribeagu, ne mai potendu suportá asprimea gerulu, intrai a trei'a dí de cretiunu in cas'a, ce o afla mai curend; si aceea erá bine impopolata, cu atát mai vertosu, cá mosiu-Nitia intre-tienea pre nepotiei sei cu câte si mai câte din betrani, despre Fetu-Frumosu, despre Hean'a-Cosandian'a, despre imperati, smei, mam'a padurei, etc. etc.

„Tote-su bune si frumoase, dragii miei“ dicea mosiu-Nitia, — „dar câti ómeni suntu in lume, cari n'au nici cu ce se faca adi focu pe vetra, nici cu ce se-se imbrace, si nici cu ce se se nutresca! Unii

suferu din vin'a loru proprie, altii din vin'a parintiloru, si cei mai multi din vin'a imprejurariloru neaternatorie de densii. Cand privesci, s'au ti-aduci a minte de densii, simtiulu de compatimire te face se suspini, deca nu li-poti tinde mana de ajutoriu! Ce frumosu este a face bine celui lipsitu, dar mai alesu acum, cand si natur'a si-a subtrasu gratiele dela moritori! Fapt'a buna tot-de-un'a este jertfa, ce are mirosu cu buna miresma si pre care Domnulu o primescu cu placere!*

Intru aceste se implu cas'a de omeni, baguseama rudeni de alle betranului, ca-ci asiá e datin'a la serbatori. Nepotieii si cu baba-s'a se joca la vetra cu alune, ér mosiu Nitia salutandu-si neamurile continuá asiá:

„Vedeti dragii miei, chiar si la noi in satu suntu multi omeni necajiti, parte din caus'a neajunsuriloru dílnice, parte din cause de alta natura. Intre multi altii eu cunosc pre unu tineru *P.*, carele este frumosu, sanetosu si are de tote in abundantia, dar totusi e nefericitu, din cauza ca acum de 12 ani voescu se-se insoare si se iae de socie pre o feta orfana *C.*, carea n'are paréchia in frumsetia si bunatate numai dora in Ilean'a Cosandian'a. Este adeveratu ca dupa junele *P.* ambla fete bogate si de ranguri, care i-promitu bunatatile lumei; dar elu nu vrea se scie de nime, ca-ci pentru densulu numai angerasiulu seu *C.* este, care l'ar potea face fericitu. — La *C.* inca ambla petitori multime, fetiori de domni mari, de regi si imperati si i-punu la dispusetiune raiulu pamentescu; dar ea n'are trebuintia de nici unulu, ca-ci *P.* este pentru dens'a raiu adeveratu. Si despre acést'a scie totu satulu, dar nime nu sare intru-ajutoriu. — *P.* are multe rudeni, care lu-sfatuescu neincetatu se-si alega de neamu mai bunu, de ora-ce *C.* este orfana, a crescutu cum a datu Dumnedieu, dar pre langa aceea parintii sei au fostu omeni seraci, si apoi — cum se dice adi — omulu seracu nu se prea pote laudá in lume. Pre de alta parte nici neamurile fetei nu se invoescu tote, ca *C.* se-se marite dupa *P.*, de ora-ce audisera inca din betrani, ca parintii acestui'a au fostu de multe ori crudeli, si intru ajungerea scopuriloru loru n'au crutiatu nemicu, fie-fostu aceea chiaru spre horórea omenimei. — Nici nu alt'a, fora ti-se paru ca e facatura, de asiá paréchia de omeni nu pote se devina fericita. Amblat'au si unulu si altulu chiar si pre la vrajitorie, dora-dora se voru astupa gurile omeniloru, dar nici un'a, nici alt'a nu li-au spusu altu leacu, fora se mergea la pop'a *Ioanu*, ca acel'a e omu cu fric'a lui Ddieu, si pre unde a amblatu, multu bine a facutu. Elu e bunu la Ddieu, pote se-se roge pentru ei ca-ci se scie roga din tota anim'a, din totu sufletulu si din totu cugetulu seu. Si Ddieu asculta pre atare servu de alu seu, ca-ci scie, ca omulu are trebuintia de grati'a s'a.“

„E lucru cunoscutu si prin vecini, ca intre acesti juni se nascura simpathii, chiar de pre timpulu cand venise parintele *Ioanu* la noi de popa. Densulu,

ca omu ageru de fire, observá indata, ca din acei tineri póte se fie candva o paréchia cinstita, deci inca de pre atunci si-puse ochiulu pre densii. — Lui *P.* i-dedea in totu-de-un'a cinstea cuvenita, lu-distingea la ocazioni alese-dora chiar demonstrativu, ér cand amblá cu crucea, la densulu pausá mai cu placere. Pre fetiti'a cea orfana *C.* inca o privá cu multa bunavointia si nici cand nu trecea pre langa dens'a, fora se-i dee o vorba buna. La ocazioni mai insemnate nu uitá a-i tinde chiar mana de ajutoriu, ca-ci sciea bine, ca ajutoriulu intinsu la timpulu ajunge forte multu.“

„Si vedeti dragii miei“ continuá mosiu Nitia, „parintele nostru duse lucrulu atât de departe, in cât — dupe cum am intielesu eu din tote apucaturile sale (ca-ci se sciti, ca popa ca alu nostru nu se afla prin pregiurulu nostru), si vecinii voru se se mire cand voru aflá ca din *P.* si *C.* s'a facutu o paréchia fericita. Cam acum cincí septemani a spusu elu celoru mai de aproape ai sei, ca se-lu constee ori si ce, dar nu se va lasá pana cand nu va implorá binecuvantarea ceriului asupra acestoru doue fintie, pre care densulu voescu se le impreuneze pentru vecie! — Asiá dara scumpiloru miei, ca pop'a *Ioanu* va face o fapta marétia, va fericí doue suflete, care din mestesiugirile reutatiose ale celoru mai de aproape ai loru nu fura in stare se guste fericirea, dupa care amendoi ambláu si visáu necontentitu?! Cà, ce este mai maretiu in acesta lume, de câtu a poté dá multiunita lui Ddieu pentru-ca ti-a ajutat se vedi pre cineva fericitu prin sudorea si lucrulu maniloru tale?!“

Intre aceste mosiu Nitia obositu, se scolá de pre lavitia si mai puse unu lemnu pre foculu ce abiá mai licuriá. ca-ci frigulu ne-cum se-se móie, dar facea ca lámnele se crepe, ér paserile se nu cuteze a sburá. Eu inse ca si caletoriu, dupa-ce m'am incalditu bine, multumindu pentru ospitalitate, esii din casa, fora ca se fiu intielesu cele ce le-am auditu dela mosiu Nitia.

In calea mea spre munti, in satulu *B.* convenii cu unu cunoscutu vechiu, cu carele de odata amblarem la scola. Intrebatu fiindu, de unde vinu, i-spu-sei fora de amenare; ma! petrecund la densulu preste nopte i-descoperii si cele ce le-am auditu dela mosiu Nitia. Ei! Dar ce se vedi? Ca omu mai deprinsu la verb'a in *Slova* — dupe cum se dicea mai de multu cunoscutulu meu, carele fusese odiniora perceptoru in satulu lui mosiu Nitia, me lumina pre deplinu, si abiá acum fusei in stare se intielegu, ca mosiu Nitia un'a a disu si alt'a a pri-ceputu!

P. va se dica *Progresu* nu e nume de fetioru, de asemenea *C.* ceea ce insemneza *Cultura* inca nu este nume de feta. Si pop'a *Ioanu* din acesti doi voiescu se face o paréchia. Invitările la actulu fidentiarei s'au si espedatu. Dumnedieu se-I ajute parin-

telui *Ioanu* ca se-si véda visulu cu ochii si impre-
una se dansamu la uspetiulu junei parchi, care va
portá numele de *gimnasiu romanu greco-orientalu!*

Peregrinulu.

Din scóla vietii.

I.

Se dice, ca s'a schimbatu lumea. Si adevéru
este, ca lumea s'a schimbatu intr'atát'a, încát daca
s'ar sculá din morti unu omu, care a muritu înainte
ca 30—40 de ani o ar gasi atát de schimbata, in-
cát de mirare, ar dorí sè se întórca érași in mor-
mentu, cá se-si continue odichn'a. Calatorimu cu dru-
mulu de feru, scriemu cu telegrafulu. Ne imbracamu
in haine facute la cutare fabrica din Vien'a, seau din
Londr'a. Purtamu papuci fini, si cand mergemu la o-
rasiu, ni-se perdu ochii pre multele lucruri frumóse
pre cari le vedemu. A esitu, si s'au aflatu o mul-
time de lucruri noue. Si nu este tocma greu se-le
cumperi, pentru ca sunt eftine, si încát nu ajungu
banii, se vendu si pe datorie. S'a schimbatu lumea,
ce se-i faci, seamana a lume noua, si numai este lu-
mea cea betrana si cea ruginita de odinióra.

In serile lungi de érna ómenii se gandescu la
multe. Si omu fiindu si eu m'am ganditu, ca óre cu
schimbarea lumii, cu asia numit'a civilisatiune, tra-
iesce omulu astadi mai bine, seau mai reu? Nu este
usioru se respondi la acést'a intrebare, pentru ca sunt
ómeni multi, caror'a le place lumea de astadi, si
dicu, ca asia este bine nu cum era mai de de multu.
Eu inse mi-aducu aminte de unu lucru, si anume:
pre cand eram mai teneru me duceam la orasiu cu
cocii'a si câte odata si pre jos, — dar era mai
bine. Aveamu bani mai multi, decât astadi, cand ca-
latorescu la orasiu cu drumulu de feru. Si nu me
miru de locu de acést'a, pentru ca pre atunci cala-
tori'a la orasiu fiind mai scumpa, calatorescu mai rar;
si nu aveam ocaziune se cheltuiescu. Acum inse fiind
calatori'a cu drumulu de feru eftina si usióra, cala-
torescu mai desu; si in orasiu fiind, — omulu vede
aici unu lucru, dincolo altulu, si érași dincolo altulu.
Si cand stai se gandesci, tóte lucrurile, pre cari le
vedi sunt bune, sunt frumóse ba se paru omului, ca-i
sunt chiar si de trebuintia. Apoi moda este, cá daca
mergi la orasiu, se cumperi câte cev'a. Si cumperi as-
tadi, cumperi mane, ér poimane te trediesci, ca ti-mai
trebniescu multe; dar ochii vedu, inim'a cere, ce folosu
inse, ca nu este ce trebue spre a cumperá cele de lipsa.
Eu am patitu de multe ori astfelu. Si daca in acésta
lume, numai eu asi fi patitu astfelu, n'ar fi paguba
mare. Tare me temu inse, ca voru fi multi, tare multi,
cari voru fi patitu si mai reu, decât mine. Dar, altii cá
altii. Pre mine me dóre de patianiele mele; si eu am
patitu adese ori, se cheltuiescu mai multu, decât mi-a
fost cascigulu. Si totdeún'a am vediutu, ca daca nu

cumperamu cutare lucru, fara de care mai ca asi fi
potutu se fiu, nu ajungeam in lipsa de bani; dar dupa
ce ajungeam de nou la bani, faceam érași cá mai na-
inte, si érași ajungeam in lipsa. Si este rea lips'a in
cas'a omului. Cu tóte acestea multa vreme nu me po-
teamu desvetiá de invetiulu meu celu reu. Si tare me
temu, ca vor mai fi multi ómeni cu acestu reu inveti
cá alu meu.

Mi-s'a intemplatu inse anulu trecut u intemplare,
careu precum s'a schimbatu lumea diu vechia in noua:
tocma asia a produsu si in mine o mare schimbare.
M'am recitu, si m'am bolnavitu; si doctorulu mi-a sfa-
tuitu, cá se remanu câte v'a dile in patu, cá se-mi
tréca vremea, am luat u in mana o carte, si am cetitu
dintrens'a o poveste. In acésta poveste era scrisu, ca
calatorindu odata printr'unu satu un omu invetiutu cu
numele Franklin, — a vediutu la o casa poporu multu
adunatu, si deci cá se véda si densulu, ca ce este, si
ce se lucréza, s'a dusu si densulu. Ajungendu acolo a
vediutu, ca era o licitatiune. Ómenii cumperau lucrurile,
cari se licitau; intrebandu densulu pre unulu, care era
mai lacomосу la cumperare, ca pentru ce le cumpera,
si daca are trebuintia de ele — acest'a i-rresponse, ca
trebuintia tocma asia mare de acele lucruri nu are; dar
sunt bune si sunt eftine.

Cetindu acést'a mi-am adusu aminte, ca si eu am
patitu de multe ori astfelu. M'am dusu la orasiu mai
desu, de ce mi-ar fi fost trebuintia, pentru ca a fost
eftina calatori'a cu drumulu de feru; si acolo am cum-
perat de multe ori unele lucruri nu pentru ca asi fi
avutu trebuintia de ele, ci pentru ca le-am aflatu pré
eftine; ér sfersitul u la tóte acestea a fact, ca de multe
ori am ajunsu in lipsa, si nu am avutu pre ce se-mi cum-
peru ceea ce mi-era de neaperata trebuintia.

Este unu anu, de cand mi-s'a intemplatu acésta
intemplare; si de atunci încóce lucrulu celu mai in-
semnatu, de carele me ocupu este: se sciu, si se afli,
cari lucruri mi-sunt neaperatu de trebuintia, cari sunt
bune si folositorie, si cari sunt lucruri de luxu. De
cand facu asia vedu si eu, ca sum mai intieptu, si
de cand am acésta intieptiune, mi merge mai bine.
Celu putien nu viu in lipsa de bani. U.

Drepturile si datorintiele cetatienesci.

(Prelegere tienuta poporului.)

Omulu fratiloru, precum bine sciti, inca dela nas-
cere are lipsa de ajutoriulu altui'a, căci omulu, când se
nasce, fara ajutoriulu altui'a, ar perí. De aici apoi se vede,
că omulu in lume nu póte trai singuru, ci mai multi la
olalta, in societate, căci in lipse mari sè se ajutore unulu
pre altulu.

In vremile cele de multu ómenii n'aveau orendueli
cá si acum; de sate nu erá nici pomana, ci ómenii se
mutau dintr'unu locu intr'altulu, adeca acolo, unde erá
érba mai buna, cá se-o pasca vitele loru. Cu timpulu a-
poi oru vediutu, că nu prea bine li-merge loru asia, cá
sè se tot mute dintr'unu locu intr'altulu, cá tiganii cu
corturile, si si-oru facutu căsi si satulu fú gat'a.

Ei, dar' unde sunt ómenii mai multi la olalta, acolo se intempla si gálcevi, pentru-cá nu toti ómenii sunt într'unu chipu crescuti, n'au un'a si aceeași inima; unulu ar dori un'a altulu alt'a si asia nu se potu neraví unulu cu altulu, de unde apoi vine cërta si alte lucruri necuviincioase. Intemplandu-se odata astfelu de lucruri, acelea nu potu se tiena pana e lumea, ci trebue sè se faca odata pace, ér pacea are se-o faca cinev'a, ér acela cinev'a, facendu pace, are se faca dreptate, adeca celu vinovatu se fie pedepsitu dupa faptele sale, cá asia, vedindu altii, se n'aiba pofta a amblá in urma-i. Au vedindu ómenii din trecutu, cá omulu dela firea lui, si mai alesu omulu prostu, e cam reu, nu prea in totdeun'a face bine, de aceea s'or ingrijitu, cá unulu cá acest'a se nu póta face aceea ce lui ii-place, dupa drag'a lui voia, cu viéti'a si averea altui'a, diu s'or ingrijitu, cá se-si aléga din satu pe celu mai de omenia omu, cá acel'a se grigésca de ordinea din satu, avéndu puterea de a pedepsi pe fie-care factoriu de rele asia, dupa cum se cuvine, dupa purtarea s'a.

Pentru-ca se sciti, fratiloru, fara a fi cinev'a in satu, care se faca orendueli, adeca se pedepsésca pe celu vinovatu, déca acel'a ar face ce nu se cuvine, atunci diu, n'am sci de buna séma nici aceea, cá camasi'a dopa mine e a mea ori ba, ar fi o mare desfrenare, s'ar omori omu pre omu si la urm'a urmeloru nu s'ar alege nemicu de acelu satu, abuna-óra cá si de albinele unei cosnitie, din care matc'a (regin'a) au peritu.

Asia apoi incetulu cu incetulu, cá punendu-se mai multe sate la olalta, au formatu unu statu, o tiara in fruntea carui'a inca 'si-alesera unu capu, unu omu, care are se grigésca de trebile statului asia, cá supusii sei se traésca in buna orenduála, pedepsindu totodata pe factorii de rele. Si cá se scie omulu de ce anume are sè se tiena, s'au-facutu legea, adeca aceea orenduála, carea nispune, cá ce este ertatu si ce nu este ertatu a face; ér pentru a dáce acést'a la indeplinire si a pedepsi pe celu vinovatu, s'au pusu judecatorii, cari se judece asia, dupa cum dice legea. Multi au fostu apoi pedepsiti, dar n'or ascultatu de lege, n'or voitú se primésca pedéps'a, de aici apoi s'au formatu politia, adeca acei ómeni, cari déca nu mergi de voia buna, te ducu de hátiu — dupa cum dice romanulu.

Asia e, s'au pusu pretutiadenea ómeni, cari se grigésca, cá lucrurile se mérga bine: se nu fare unulu dela altulu, se nu-se omóre si altele de acestea.

Ce e dreptu este si lege Ddieésca, carea inca nispune, cá ce anume e ertatu si ce nu e ertatu a face; sunt inse multi ómeni de acei'a, fara sufletu cum am dice — cari nu baga in séma legile lui Ddiu si pentru astfelu de ómeni s'au creatu legile pe pamentu. Ei, dar cei-ce facu legile si cei-ce grigescu de ele inca nu potu traí numai éta-asia, din aeru, ci si ei trebue se traésca de acolo de unde lucra. Ei ni-3lugescu noue, grigindu de viéti'a si averea nóstra, ér noi in schimbu, pentru acésta lucrare, li-dámu hran'a de tóte dilele.

Ce e dreptu, déca am fi noi toti ómenii cinstiti, nu ne-am bate, certá si furá unulu dela altulu, cu o vorba: ómeni de omenia, atunci, vai, ce bine mare ar mai fi; n'am avea lipsa de judecatori, jendarmi si asia apoi n'am avea se platimu atát'a dare, séu déca am si platí, am platí fórté putiena. Fiindu inse, cá ni placu certele si alte lucruri urite, cauta se ni placa a si platí. Si stándu lucrurile asia si nu altcum, cauta se fimu ómeni cu buna orenduála in ale nóstre, se ascultámu de ce ni spune legea si se ne supunemu ei.

Mai avem apoi datorintia, cá atunci când dusimanulu ar voi se faca vre unu reu Tierii nóstre, se sárimu

cu totii si se dámu avutulu si sángele nostru pentru a-perarea ei.

In schimb pentru tóte acestea, tíer'a ni-au datu nesce drepturi fórté insemnate. Adeca ni-au data acela dreptu, cá noi insine se ni-facemu legile si se ni alegem pe acei'a, cari se-ni padiésca legea. Vetí dice — póte — Dvóstra, ca n'ati facutu nici o lege si ca pe buna cale nici nu sciti unde si cum se face. Ba da, pe langa tóte acestea, Dvóstra le faceti. Au nu noi alegemu ablegatii, cari ii-tramitemu la dieta, cá se faca legile in numele nostru? Éta deci, fratiloru, cá noi facem legile, pentru-cá cu voi'a nóstra s'au alesu ablegatulu acel'a si i-amu datu prin votulu nostru dreptulu si puterea de a face legile in numele nostru, pentru-cá toti ómenii din tiara nu potu merge se faca legile, pentru-cá nici n'aru avea casa unde se inchapa toti.

Va se dica dela noi aterna, cá cum au se mérga trebile la noi in tíera: bine ori reu. Déca voim se mérga trebile bine, avem se alegemu ablegati numai de acei'a, cari ii-cunóschemu de ómeni, cu tragere de inima catra noi, pentru-cá dreptulu e in man'a nóstra si nimenea nu-ne póte opri dela asia ceva, ba chiar scrisu sta in lege, cá are se fie pedepsitu acel'a, carele voesce se-te insiele cu beuturi ori cu altecv'a, cá se-ti dai votulu cuiv'a, precumu si pe acel'a, carele si-dá votulu pentru beuturi ori altecv'a.

Nu e vorba, drepturile suntu destulu de frumoasa, dar durere, cá nu-ne prea scim folosi de ele: unii chiar si véndu dreptulu loru atát de frumosu pentru unu blidu de linte. Ce e dreptu, cá toti cei-ce facu un'a ca ast'a, o facu pentru aceea, pentru-ca n'au ajunsu pana acolo, ca se scie, cá óre bine face elu ori reu. Daca ar scí ei, cá nu facu bine asia cum facu, atunci n'ar face asia cev'a, pentru-ca nu suntu ei tocmai asia de scurti la minte, cá se nu scie, cá reu e atunci, când ti-tai cróng'a de sub picioáre. Pentru-cá bine se-ni insemnamu, celu ce ambla se-ne cumpere cu beuturi, nu-ne cumpere, cá se-ni faca noua bine, nu Dómne feresece, ci lucra numai pe pagub'a nóstra si spre binele lui. Celu ce ni voesce nóua binele, acel'a nu vine se-ne cumpere, pentru-cá unulu cá acest'a nu póte se-te platésta si se-te si apere ptine si drepturile tale. Avéndu noi, cá drepturile nóstre se-le apere, nu cá se-ni platésca, ci noi se-i platimu, ca se merga déca ar cere, ceea-ce nu sta ca se merga pentru noi. Si atunci, dar numai atunci, potemu fi siguri, cá acel'a se va luptá pentru orenduelile cele bune, pentru binele acelor'a, care loru alesu.

Bune e inse Ddiu santulu, cá-ci luminandu-ne la minte, fara de care suntemu perduti, de-óre-ce ámblándu totu in intunerecu, nesciindu deschilini binele de reu, pe celu-ce ni-voesce bine de celu-ce ni-voesce reu, atunci dicu vom alege pre acel'a, care e cu tragere de inima catra noi si ni-cunósce durerile si suferintiele nóstre. Nu ne vom lasa se-ne cumpere cá pe nisce dobitoce si se-ne batjocuréscu atunci, când ne-cumpere, pentru-cá atunci, când te cumpere, te tinea de unu omu prostu, cá nu scie nici atát, cá tu singuru ti-tai prin aceea cróng'a de sub picioáre.

Ér noi, Romanii, in vremuri de acestea, se nu-ne facem de risulu si batjocor'a lumii, dandu-ni dreptulu nostru pentru nu sciu ce. Se-lu dam aceluia, carui'a se-lu damu, la unulu, carele ni-voesce binele nostru, cá se véda lumea cá suntemu vrednici de dreptulu, ce ni-l'au datu Tiara in schimbara pentru aceea ce-ii damu noi ei. Ér cá-se facemu un'a ca ast'a, avem se fimu luminati la la minte, ér mintea se lumineza prin inveiatura — deci inainte! pentru-cá nu-ni potemu inchipui unu omu prostu, care se fie in stare a deschilini pe celu-ce-i voesce binele

de celu ce ii-voesce reulu, de órece si unulu si altulu li-
vorbesce bine si apoi bine se fi deschisu la minte, cá se
vedi ascunsu in vorbele lui misieli'a, cá voesce se-te in-
siele. Fórté bine se potrivece dicál'a aceea: „ai ochi si
sa vedi.“

Galsi'a, la 27. Noemv. 1888.

Invetiatoriulu.

D i v e r s e.

* *Faptu laudabilu.* Comitétulu parochialu din
comun'a Comlasiu a cumperatu in licitatiune publica di-
lele trecute cas'a si pamentulu unei veduve si a 4 orfani
cu intentiunea, cá se vina in ajutoriulu numitiloru orfani,
lasandu-le si mai departe in folosintia pamentulu parin-
tescu sub conditiunea, cá dupa pretiulu de cumperare se
solvésca bisericeii interese, si se amortiseze capitalulu in
rate, pana cand voru poté desplatí intréga sum'a, cand
apoi li-se va redá dreptulu de proprietate.

Felicitám pre comitétulu parochialu din Comlasiu
pentru acésta laudabila fapta.

* *Multiamita publica.* Credinciosii Simionu Ci-
uta, Onutiu Luca, a daruitu pe sém'a st. bis. din locu 20
fl. pe cari s'a cumperatu unu rëndu de vestminte, a caroru
necesitate de multu s'a simtitu. — Dreptu aceea subscri-
sulu me simtu motivatu a le esprime in numele comunei
bis. si pe acést'a cale caldurósele nóstre multiumiri. —
rogandu pre Ddiu se le resplatésca insutitu acésta fapta
nabila. Poeni-superiori 18 Decem. 1888. Pentru comitétu:
Invetiatoriulu.

* *Multiumita publica.* Din partea comitétului
parochialu de Toboliu, pentru ofertele trimise pre seam'a
sfintei biserici: Reverendissimului domnu protopop alu Tin-
cei Iosifu Vessa: deia Domni'a S'a 1 fl., Teodoru Papp
Berechiu 50 cr., Tanasie Florutieu 20 cr., Georgiu Papp
30 cr., Ioanu Romanu 20 cr., Petru Romanu 20 cr., Nico-
lau Botai 20 cr., Vasiliu Bochsianu 10 cr., Demetriu Gli-
goru 10 cr., Ioanu Balog 10 cr., Demetriu Bontor 10
cr., Simeonu Pecuraru 10 cr., Demetriu Petea 10 cr.,
locuitori in Cseff'a sum'a 3 fl. 20 cr., Iosifu Nagy pa-
rochu in Rojtu 1 fl., pentru cari offerte primésca, susu
titulatii Domni, multiamit'a nóstra publica. — pentru co-
mitétulu parochialu: Georgiu Drimbea, parochu.

* *Piat'a Aradului* din Vinerea trecuta: Gráu
de celu mai greu 6.90 fl. ér acelu amestecatu 6.60 fl. —
Secara 5.10 fl. — Orzulu s'a vendutu cu 5. — fl. —
Ovesulu 4.80 fl. — Cucuruzulu 4.20 fl. — Mazerea —
fl. — Fasolea — fl. — Lintea 24 fl. — Cartofii 4 fl. per
100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr., cea de vitielu chgr.
80 cr., cea de porcu 52, cea de oie 32 cr., unsorea chil'a
75 cr., ér elis'a per chil'a 70 cr. v. a.

C o n c u r s e.

Se escrie de nou pe parochi'a vacanta gr. or. rom.
din Checia-romana, cu emolumintele si conditiunile provo-
cate in concursulu publicatu Nrii. 47. 48. si 49. din 1888

cu terminu de 30 de zile dela prim'a publicare a con-
cursului.

Din siedinti'a comitétului parochialu tienuta la 27.
Decemvre 1882.

In contielegere cu mine: PAULU TEMPEA, m. p. adm. prot.

Pentru parochi'a gr. or. romana vacanta din opi-
dulu Ving'a, cu terminulu de alegere la 5. Februaru
c. v. 1889.

Emolumintele sunt: Locuintia in cas'a parochiala,
folosirea a loru 30 jugere pamentu aratoriu, liberu de
dare, si putiena stóla. Tóte computandu-le la olalta, este
la anu venitu siguru de 600 floreni v. a.

Dela competenti se pretinde cualificatiune de clas'a
a II-a, si pana la alegere, in vre-o Dumineca séu serbat-
tóre, a-se presentá in biserica, pentru a-si aretá desteri-
tatea in predicare.

Recursurile adresate comitétului parochialu, sunt a-
se trimite Prea On. Domnu Meletiu Dreghiciu
protopresviteru in Timisiór'a.

Ving'a, la 31. Decemvre 1888.

Comitétulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea: MELETIU DREGHICIU, m. p.
protopresviteru.

Pentru deplinirea parochiei gr. or. romane de clas'a
III. din comun'a Brestovác, — cottulu Temes, — se es-
crie concursulu cu terminu de alegere pe diu'a de 30. Ia-
nuariu 1889 st. vechiu.

Emolumintele sunt: Un'a sesiune de 30 jugere pa-
mentu cu unu venitu annalu de 300 fl.; casa parochiala
cu 1/2 jugeru intra si 1/2 jugeru estravilanu; biru paro-
chialu câte un'a mesura bucate — parte gráu, parte cu-
curazu, — dela 40 numeri de case; pentru un'a „molitva“
20 cr.; si dela mósia separatu 10 cr.; pentru un'a logodna
1 fl.; pentru 3 promulgari 1 fl.; pentru cunuaia 4 fl.;
dela inmormentari, pentru cei sub unu anu 1 fl.; pentru
cei de 1—2 ani 1 fl. 20 cr.; pentru cei de 2—5 ani 2 fl.;
pentru cei de 5—7 ani 2 fl. 40 cr.; pentru cei dela 7 ani
in sus 3 fl.; pentru ducerea mortului la biserica 2 fl.; pen-
tru unu „evangelistu“ 1 fl.; pentru un'a liturghia 1 fl.;
pentru unu „parastasu“ 1 fl.; pentru santirea unei case
1 fl.; pentru unu estrasu matricularu 1 fl.; si pentru un'a
„informatiune familiara“ 2 fl. v. a.

Recursele se se tramita Parintelui protopresviteru
tractualu Georgiu Creciunescu, in Belincz, p. u.
Kiszetó, pana in 28. Ianuariu 1889.

Recurrentii sunt poffiti in vre-o Dumineca ori serbat-
tóre a-se presentá in biseric'a locala spre a-si aretá desteri-
tatea in cantari séu cuventari bisericesci.

Comitétulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. prot.

Pentru deplinirea parochiei vacante de class'a a trei'a
din Fadimacu, protopresviteratu Belintiuului se escrie con-
cursu cu termin de 30 de zile dela prim'a publicare.

Emolumintele inpreunate cu acésta parochia sunt:
O sesiune de pamentu, birulu si stolele indatinate.

Recurrentii sunt avisati a-si substerne recoursele
loru pana la terminulu indicatu parintelui protopresviteru
Georgiu Creciunescu in Belintiu si a-se presentá in vre-o
Dumineca, seau serbatóre in sant'a biserica de acolo —
spre a-si aretá desteritarea in cantu si rituale.

Arad, 16/28. Decemvre 1882.

Consistoriulu aradanu.